

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica šte. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398, (KDZ)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Ogласi:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik IX., šte. 11.

Četrtna »Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Umetni veter med rudarji.

Demagogija v revirjih naj nikogar ne ustraši. Ni res, da so rudarji proti sklepom občnega zbora II. skupine Rudarske zadruge, res pa je, da rudarji teh sklepov po večini še ne poznajo in da zato podlegajo demagogom, ki kričijo — računajoč na najnižje instinkte — proti povišanju prispevkov.

Vsak človek je proti povišanju davkov. Ker se pa brez denarja ne da izvršiti noben program in ker je pri sedanjih razcepjenosti absolutno nemogoče računati, da bo kapital ali država kaj prispevala za odpravo brezposelnosti, je samopomoč edina pot.

Samopomoč je pa tudi tista pot, ki jo uči K. Marks. V naših časih, ko se med delavstvom vse struje proglašajo za marksistične, ni mogoče, da bi za trajno zmagovala demagogija, ki hoče preprečiti samopomoč, kot edini izhod iz žalostne in skrajno škodljive razcepjenosti.

Kdo izmed rudarjev je iz stvarnih, iz resničnih, iz materialnih razlogov proti sklepom občnega zbora II. skupine?

1. Vsi tisti, ki imajo dovolj imetja, da se lahko sami vzdržujejo, če postanejo brezposelni. Ti so res lahko proti, kajti ti ne bodo imeli od teh prispevkov nobene direktne koristi. Če nočejo plačevati prispevkov, naj zapustijo rudarsko delo in naj gredo jest svoj kapital.

2. Vsi tisti, ki imajo pri sedanjem načinu ustrahovanja proletariata s pomočjo brezposelnosti svoje osebne koristi. Ti so proti, ker bodo te osebne koristi izgubili, če se brezposelnost omili. Sem spadajo vsi hlapci kapitala, vsi demagogi, kajti kapital jih ne bo več podpiral, če mu ne bo njih hlapčevska služba nič več koristila.

3. Tudi najvičji pijanci so proti, ki se med tednom ženejo za velikimi zaslužki do pretegnjenja, da se v nedeljo lahko do poživljenja napijejo. A stvarni njih razlogi niso, stvarni se zdijo samo njim, nevednim straznežem.

4. Proti so tudi družinski očetje, ki skušajo svojo bedo izboljšati z nadnaravnim natezanjem svojih sil, da dosežejo visoko premijo in z njo prehranijo svojo številno družino. A stvarni njih razlogi niso; beda jim je zastrla oči, da ne vidijo v bodočnost. Vplačani prispevki bodo imeli največje koristi zanje in za njih otroke.

5. Proti so sploh vsi, ki veliko zaslužijo, kajti krivično se jim zdi, da morajo plačati več nego rudarji z malimi zaslužki. A ta njih misel je skrajno nesocialna in pametni izmed njih ne bodo ugovarjali, da morajo pri zaslužku 3.000 Din mesečno plačati 30 Din prispevka, dočim bodo plačali rudarji z zaslužkom 1000 Din mesečno samo 5 Din. Pri tem pa je med rudarji zelo malo tako visokih zaslužkov, tako da se bo demagogija kmalu podelga, ko bodo rudarji spoznali resnično stanje.

6. Najbolj so pa proti vsi politični demagogi, ki so doslej najbolj kričali za pomoč malemu človeku, da so ga begali in mu jemali up na zmago, odslej pa ga ne bodo mogli več begati, ker bo imel v lokalnem odboru in v glavnem odboru II. skupine ne le papirnato, ampak tudi resnično zaščito. Ti bodo izgubili ves svoj »vpliv«, zato zdaj tako strastno nastopajo proti sklepom, ki bi se bili izvršili že pred 4 leti, če bi se ne bil Krušič po zmagi pri volitvah v II. skupina dal zapeljati k izdajstvu. Kajti na ta program je zmagal takrat Krušič, potem pa, ko je postal načelnik, — ga je pohodil. Ti politični demagogi, ki so Krušiča takrat »pridobili«, bodo morali zdaj odgovornost nositi za dejstvo, da se samopomoč šele zdaj začne, namesto da bi že rodila uspehe.

Ti demagogi so v prvi vrsti kristanovci, zato je razumljivo, da piše »Del. Politika« proti.

Dekalisti so pa nastopali proti Krušiču, ko je odšel k Čobalu, zato bi ne bilo razumljivo, zakaj gredo sedaj za njim. Razumljivo pa postane takoj, če se spomnimo, da imajo dekalisti svojo komando v nevidnih oblakih in da jim ta komanda prepoveduje vsak samostojen nastop, niti predlogov ne smejo rudarji predlagati. Tako je razumljivo, da so dekalistični rudarji bili proti Krušiču, dekalistični voditelji pa zanj; da so šli v Del. zbornici v pakt s patrioti, proti katerim so zunaj najostreje nastopali; da zagovarjajo vse kristanovske strokovne organizacije, češ, da so nepolitične, in gonijo vanje svoje pristaše, čeprav so baš te organizacije tista nit, po kateri vlada kapital nad delavskimi masami.

Kdor to premisli, se ne bo čudil, da nastopajo razsodni dekalistični delavci za sklepe II. skupine, vodstvo dekalistov pa goni demagoško borbo proti njim. Pobjanje kristanovstva je pri njih samo sredstvo, da jih ne zapustijo prevarane mase.

Končno bodo pa le stvarni razlogi odločevali, ne pa demagogija. Zato je treba vztrajnosti in srčnosti, ki jo daje človeku zavest, da je storil dobro delo za bodočnost,

nost, čeprav vidi nepoučeni, predno stvar spozna, v njej slabo delo.

Ker se pa borimo za bodočnost, poskrbite, da bo ugotovljeno, kdo dela demagogijo. Huiškanje je treba popisati, da bo zgodovina vedela, kdo je bil I. 1928 marksist po imenu, v resnici pa hlapec kapitalizma.

Delavstvo in organizacija.

(Iz referata s. L. Klemenčiča k diskusiji na Jesenicah.)

Hvalevredno je, da je jeseniška KDZ postavila organizacijsko vprašanje na dnevni red diskusije. Organizacijsko vprašanje se vse premočno pretresa med našim proletariatom. Je pa silno važno, saj nam je vendar znano, da so odlične socialdemokratske stranke smatrale vsa organizacijska vprašanja za važna načelna vprašanja, vsled katerih radi raznoglasja največkrat nastajajo tudi razkoli. Znano je, da se je ruska socialno-demokratska stranka na kongresu leta 1903 razdelila na dve frakciji: menjševike in boljševike. Povod za razkol je dalo raznoglasje v organizacijskem vprašanju. Tudi pri nas se je izvršil razkol največkrat vsled raznoglasja v organizacijskih vprašanjih.

Zato je potrebno, da pregledamo stvarno vsako organizacijo, ne samo po njeni obliki, njenih pravilih, njenem imenu, temveč tudi po njenem delovanju in nihanju. Katera je prava delavska organizacija, katera je razredna delavska organizacija — to vprašanje si zadajajo danes vsi delavci, ki še niso obupali nad socializmom. Ni dovolj, da se organizacija imenuje delavska, da ima delavsko članstvo, da ima dobra pravila, da se trka na prsa kot edino razredno-bojevna. Da bomo ta vprašanja lažje pretresli kakor se spodobi, vzemimo par primerov tipičnih organizacij, ki jih vsi poznamo.

1. Fevdalna organizacija.

Najstarejši tip take organizacije je katoliška cerkev, v kateri so včlanjeni vsi katoličani, čim pridejo na svet. Večino v tej cerkvi tvorijo delavci in kmetje, torej delavno ljudstvo. Toda ta večina nima nobene druge pravice, kakor plačevati direktne in indirektne prispevke ter poslušati nauk, ki ga imajo pravico označevati samo duhovni. Duhovništvo je torej v tej organizaciji privilegirano, samo ono upravlja tajno cerkveno imetje, samo ono razlaga nauke, samo ono piše in pripušča med vernike knjige, časopise, pravila in obrede.

2. Kapitalistična organizacija.

Tip kapitalistične organizacije so delniške družbe. (Zadružna banka, itd.) Pri teh odloča kapitalist, torej tisti, ki ima večino delnic. V Ameriki so delniške družbe, ki imajo več stotisoč delavcev za člane, toda v njih vlada eden ali par kapitalistov, ki imajo večino akcij. Kapitalističnih organizacij v naši dobi kapitalizma je vse polno. Večina meščanskih političnih strank je največkrat pod komando kapitalističnih delniških družb. Tudi malomeščanske so največkrat pod idejnim, a često tudi pod materialnim vplivom kapitalistov.

3. Birokrična organizacija.

To so lahko organizacije, v katerih je članstvo proletarsko, delavsko, toda premalo zavedno, da bi se brigalo za organizacijo, sodelovalo in soodločalo. Primer take organizacije je OUSD. V to organizacijo plačuje članstvo, delavstvo, ki ga je čez pol milijona, letno preko devetsto milijonov dinarjev. Ta denar pa upravlja birokracija brez kontrole članstva, ki ji ni uspelo izvojevati niti temeljne zakonite pravice — volitev v to organizacijo. Upravni stroški te organizacije so škandalozno visoki, več ko štirikrat večji nego pri sličnih organizacijah v drugih državah na pr. na Čehoslovaškem. Birokrična je uredila upravo tako, kakor to prija njej. Čez sto milijonov delavskega denarja, odtrganega od malih, gladovnih plač, požre razkošna uprava, ker mrgoli od dobro plačanih ravnateljev in referentov. Birokrična je prava država v državi, ker razpolaga skoraj z eno milijardo Din letno. Zato uspeva izinigrirati zakone. Ker se delavstvo premalo briga za te milijardne vsote, ki jih plačuje, je to mogoče. Delavstvo torej ne sodeluje in ne odločuje, temveč plačuje — uradniki pa vladajo. Takih birokratičnih organizacij je zelo veliko med delavstvom in med meščanstvom.

4. Proletarsko demokratična organizacija.

Samo one organizacije, v katerih je včlanjeno zavedno delavstvo, ki organizacijske upravnike in funkcionarje kontrolira, pri vodstvu sodeluje, na kongresih, in v odborih pa odločuje po proletarsko demokratičnih principih, se lahko imenujejo delavska organizacija.

Nezavedno delavstvo, ki se za svojo organizacijo ne zanima, ki se je spomni samo enkrat na leto, ki ne čita organizacijskih glasil, ki ne hodi na sestanke in prire-

ditve, tako delavstvo ne more ne sodelovati ne odločati pravilno po proletarsko demokratičnih načelih.

Prava delavska organizacija mora torej biti živa, mora biti agilna — a to je mogoče le, če so njeni glavni zaupniki najagilnejši, a vsi njeni člani živi, ne samo plačujočji, temveč tudi sodelujoči in soodločujoči.

Delavska organizacija ni nobena edino zveličavna. Predpogoj delavske organizacije je, da se razvija, kakor se razvija družba okoli nje, da se vedno bolj izpopolnjuje in razvija vedno več agilnosti v razrednem boju. Večina delavskih strokovnih organizacij je pri nas propadla, ker je delavstvo izgubilo upanje, da se bodo razvijale tako, da bodo služile svojemu namenu: boju za boljšo človeško družbo, za socializem. Čim katerakoli organizacija izgubi ta cilj izpred oči, prestane biti delavska, razredno-bojevna, socialistična.

V te štiri tipe: fevdalna, kapitalistična birokratična in proletarsko demokratična — lahko uvrstimo vse nam znane delavske in ostale organizacije, prečenimo njihovo vrednost in tako najdemo med mnogostevilnimi organizacijami lahko ono organizacijo, ki, čeprav ni popolna, vendar ima od obstoječih organizacij še največ predpogojev, da služi velikemu cilju: uveljavljanju socializma, boja za preureditev nove boljše človeške družbe.

Okoli zedinjenja.

Pravijo, da imamo na Slovenskem tri delavske stranke: dekaliste, socialiste in socialdemokrate. Nekateri pravijo še celo, da imamo štiri, ker štejejo tudi zedinjaše za stranko. Zopet drugi trdijo, da nimamo nobene, češ, to so samo skupine, delavska stranka da se mora šele ustanoviti.

Vse te skupine so izšle iz socialno demokratične stranke, šele po prevratu so se od nje odcepile. Pozneje pa so bile zopet prisiljene k izjavam, da so za zedinjenje, za skupni nastop, za enotno fronto, za razredni boj. Iz takih in podobnih izjav vidimo, da hočejo te skupine še nadalje veljati za izvrševalke socialno demokratičnega programa. Razen pri dekalistih, ki trdijo, da so proti socialni demokraciji zato, ker je desničarska, ter se tudi skrbno ogibljejo socialno demokratičnega imena, nahajamo pri vseh drugih treh skupinah socialno demokratično ime vsaj navidezno v časti. Iz tega bi sledilo, da bi socialisti, zedinjaši in socialdemokrati spadali skupaj, da bi morali tvoriti skupno socialno demokratično stranko in da bi morali na diskusijah ter v tisku razčistiti pojme med seboj in dekalisti. Pri tem bi se izkazalo, da so dekalisti v zmoti, če govorijo proti socialni demokraciji, obenem pa za razredni boj in za enotno fronto. Kajti enotna fronta in socialna demokracija je eno in isto (razen pri lažnivcih!) in razredni boj se sploh ne da voditi drugače, kakor po programu socialne demokracije, to je pri združitvi vseh delavcev brez razlike sploh, torej tudi brez razlike vsakovrstnih »prepričan«.

Da se dekalisti izogonejo tej resnici, so si namesto socialne demokracije izbrali proletarsko demokracijo. S tem hočejo reči, da ne priznavajo vse družbe (beseda social in njen sorodnice pomenijo družbo, družaben itd.) ampak da priznavajo le proletarce in da smejo torej odločevati samo ti. Seveda ostane pri vprašanju, kdo je proletarce, samo njim prepričano soditi, komu priznajo naslov proletarca — iz prakse smo pa videli, da so izključevali delavce, ki podlegajo klerikalni ideologiji ali drugim nerazrednim ideologijam, jim odrekli soudeležbo pri enotni fronti in trdili o njih, da zaradi svoje duševne odvisnosti niso zmožni pravilno razumeti proletarski boj.

Na drugi strani pa so dekalisti priznali značaj proletarcev ljudem, ki nikakor niso odvisni samo od svoje mezde, ki imajo imetje in visok socialni položaj, ki so na kapitalističen način zasigurani za »boljši« obstanek — in dali so jim to proletarsko legitimacijo samo zato, ker imajo po njih mnenju pravo proletarsko »prepričanje«.

Kdor dela med proletarci in »proletarci« tak razloček, za tega je socialna demokracija seveda nekaj nespametnega, on misli vedno samo na »proletarsko« demokracijo, na »proletarsko revolucijo, na »proletarsko« diktacijo. Pod proletarsko demokracijo pa ne misli demokratične svobode proletariata, ampak mu gre le za svobodo tistih »proletarcev«, ki imajo z njim skupno »ideologijo«, ki so njegovega »prepričanja«; kadar govori o proletarski revoluciji, misli v resnici le na puč, pri katerem bi njegovi »proletarci« potegnili vlado nase; in kadar končno govori o diktaturi proletariata, misli tudi le na tisto diktacijo, pri kateri bodo diktilali njegovi »proletarci« — in ker je teh le neznatna peščica, bo to pravcata diktatura nad proletariatom, ne pa po-

štena diktatura proletariata, torej vlada velikanske ve-
čine proletarcev nad neznatno manjšino kapitalistov.

Ni jim za stvarno vprašanje, kako naj se vlada,
ampak jim je le za osebe, ki naj vladajo. Zato tudi zelo
radi govorijo o maščevanju in krvi, zamolčujejo pa
dejstvo, da cilj razrednega boja ni maščevanje, ampak
odprava razredov in privilegijev, ter da bodo pri pravi
proletarski diktaturi kapitalisti trdo občutili delavsko
vlado samo prvi čas, dokler bodo še živeli v spominu
na svoje razredno gospodstvo, potem se trdost sploh ne
bo več čutila, ker bo nastala brezrazredna družba. Raz-
lika med obema diktaturama je tako velikanska, kakor
med dnevom in nočjo.

O teh stvarih bi se bilo treba javno pomeniti, pa
se debata od voditeljev preprečuje. I seveda, dvema
gospodarjema ni mogoče služiti. Kapital ima svoj teater
dobro urejen, da gledalci nič ne vedo, kaj se godi za
kulisami, kako se tam pri skupnih zabavah na račun
gledalcev smejejo gg. igralci brez mask, pod katerimi
so prej igrali strašne neizprosne medsebojne sovražnike,
da so gledalci ploskali zdaj temu, zdaj onemu.

Dokler se ta igra z maskami ne odpravi, dokler bodo
hodili proletarci plačevati in gledati ta politični teater,
tako dolgo se bodo med seboj kregali in topli zdaj za
tega, zdaj za onega igralca — demagoga, skakali za njim
iz stranke v stranko tako dolgo, da nazadnje niti vedeli
ne bodo več, če sploh imajo kako stranko...

Kaj ima proletariati od tega, če bi zmagal Pribičević
ali Korošec, Kristan ali Gustinčič, Peter ali Pavel? Če
ima ta zaupnik prav ali oni? Po Marksu je ves uspeh
proletariatovih bojev le v tem, za koliko napreduje nje-
gova združitev. Pa ne papirnata, temveč stvarna. Zdru-
žite se vsi in skupno iščite, kaj je prav, ne pa kdo ima
prav!



Velenje-Škale. Že so minula tri leta, odkar so se v
Velenju izvršile prve redukcije delavcev. Ti delavci so
že dolgo dobo brez zaslužka. Mnogo od njih se jih je
napotilo po svetu, s trebuhom za kruhom. Tisti pa,
katerim gnotne razmere ne dopuščajo drage vožnje v
tujino, so morali ostati doma in čakajo, kdaj se bo tudi
njih spomnil kak minister, da jih bodo zaposlili ali jim
dali brezposelno podporo, katero z upravičenjem pričau-
kujejo, ker že dolga leta stradajo in si le v poletnih me-
scih zaslužijo kak dinar, v zimskem času pa so primo-
rani napotiti se k stricu ali teti, da jih milostno preživi.
Ako čitamo kapitalistično časopisje od »Jutra« do »Do-
movine«, od »Slovenca« do »Pravice«, od »Del. Po-
litike« do »Enotnosti«, vidimo, kako veliko skrb imajo
ti gospodje do teh siromakov, da od vse te skrbi in
ljubezni trpijo glad, ako se jih ne usmili kateri izmed
drugih trpinov, delavcev ali kmetov. Ko je zavedno de-
lavstvo videlo vse to, na eni strani bedo teh siromakov,
na drugi strani pa brezbriznost odgovornih činiteljev,
in ko niti Delavska zbornica, ta »razredna« predstavi-
nica delavnega ljudstva, ne nudi tem trpinom tiste po-
moči, ki so jo potrebni, in ker vedo, da lahko ista
usoda zadene tudi vsakega sedaj še zaposlenega de-
lavca, je druga Rudarska skupina na občnem zboru v
Trbovljah ustanovila »Rudarsko posredovalnico dela«,
katera naj nudi rudarskim delavcem vsaj nekaj tega,
kar bi jim morala dati država. Nasprotovali so temu
predlogu samo socialisti, od dekalistov pa Š. iz Za-
gorja in trije iz Velenja. — Na shodu v Velenju dne 11. t.
m. so nastopili proti temu sklepu že imenovani trije
dekalisti, od socialpatriotov pa njihovi »tridesetletni«
sodruzi. Človek bi pričakoval od teh »tridesetletnih« so-
drugov, da bodo vsaj ti (o dekalistih niti ne govorimo),
ki so nam »mladičem« razlagali, koliko so pretrpeli v
boju s kapitalizmom, bili preganjani in zatirani zaradi
njihovega dela za delavstvo, da bodo vsaj ti »borci«
socializma z dušo in telesom glasovali in odobrvali

ta sklep, da bi vsaj za bodoče skušali odpraviti bedo,
katera zadene prej ali slej vsakega resničnega borca za
izboljšanje delavskega položaja. Toda ne. Pozabili so na
nauk Karla Marksa, ki pravi: »Rešitev delavcev je delo
proletariata samega«; pozabili so, da »delavec vsak je
naš brat«; pozabili so na vse brezposelne siromake,
gotovo se ravnajoč po izreku: »Druže, ako ne možeš
da živiš, onda krepaj!« in so nastopili proti brezposelni
podpori. — Sodili smo, in varali se nismo! Nismo vero-
vali njihovim lepim besedam. Nismo verovali v njihovo
delo za izboljšanje delavskega položaja. Nismo verovali
v njihov marksizem, katerega imajo vsak čas na jeziku.
Pokazali so, da stojijo rama ob rami s kapitalizmom. Ka-
kor kapitalistična vladana da brezposelnim ne podporo,
ne dela, tako skušajo tudi oni to preprečiti. Pika.



Velenje. — Dekalistična in patriotska nesramnost in
gonja proti II. rudarski skupini. Gg. Polanc in Lekš sta
takoj ob povratku iz Trbovelj začela nesramno hujskati
delavstvo proti odtegljajem, ki jih morajo delavci plače-
vati, posebno pa, proti tistem odtegljaju, ki je bil
4. marca v Trbovljah sklenjen. Ker so bili naši sodruzi
od vseh strani napadani, je s. Martinšek takoj sklical
sestaneč vseh članov II. skupine za 11. marca, na kate-
rega so hujskači pripeljali okoli 80 nahujskanih delav-
cev, svojih simpatizerjev. Na tem sestanku smo imeli
priložnost bližje ogledati si zgoraj omenjeno dvojico.
Takoj ob otvoritvi je zahteval Polanc zapisnikarja, kar
se mu je takoj ustreglo; to pa zato, ker je s. Martinšek
lažnivec, ker mu je očital ponarejanje njegovega pod-
pisa. G. Polanc je bil že enkrat v Ljubljani pol leta za
policaja in tam bi se bil že lahko naučil, da drugih ljudi
ne sme podpisovati za lastnoročno, posebno pa, ker mu
je s. Martinšek rekel, da ni treba podpisati, če pa le
hoče, naj pa podpiše. To bi bil pa le že lahko razumel,
da naj v tem slučaju kot njegov namestnik podpiše sebe,
ne pa njega. Tako se je takrat pod tisto neumnostjo v
»Enotnosti« bleščal Martinškov podpis, ponarejen od
Polanca. Ti ljudje niti ne vedo, da je na občnem zboru
delegat odgovoren le svoji vesti, ne pa sklepu par ljudi
in še tistih od demagogov naščuvanih. Predlagali so
resolucijo, da morajo vsi trije socialdemokratski za-
upniki položiti funkcije. To so jim socialni demokrati
takoj radevolje obljubili, da bodo takoj storili, če se
bodo njihovi volilci izrekli za to. Na tistem sestanku je
bilo tako, da so imeli večino hujskači, naši ljudje so se
glasovanja odtegnili. Zato bo 25. t. m. ponovno zboro-
vanje. Ti marksisti, ki Marksovo ime zlorabljajo, so
proti vsakemu stvarnemu delu, čeprav je Marks rekel,
da »rešitev proletariata je delo proletariata samega«.
Ti pa tega nočejo, zahtevajo, da naj nas rešita država
in kapitalist. Dokler ni bilo mogoče misliti na lastno
aprovizacijo, so jo zahtevali od rudnika in so toliko agi-
tirali, da je prišlo do glasovanja, kjer je razen 40 delav-
cev glasovalo vse zanje. Danes, ko bi bila možnost dana
ustanoviti jo na podlagi II. rudarske zadruga tekem pol
leta ali vsaj v enem letu, so pa proti temu in pravijo,
da bi to ne bilo pošteno. Tako imajo patrioti in dekalisti
kapitaliste le za bolj poštene, kakor sami sebe. Govorili
so Polanc, da naj II. rudarska skupina ostane taka,
kakor je doslej, Valenčak in Zaleznik, da je II. rudar-
ska skupina za nič in naj se po novem izvršijo volitve.
Mi pa pravimo, da je II. rudarska skupina boljša kakor
po novem, če se bodo delegati zavedali, da kdor več
zasluži, naj tudi več plača. G. Valenčak pravi, da je
brezposelna podpora potrebna. Na kak način jo dobiti —
ni povedal, pač pa je rekel, da tako, kakor imamo danes,
ne gre. Mi pa pravimo, da so sklepi občnega zbora
zmožni pomagati delavcem. Delavec ima rajši zaslužek
nego miloščino, za oboje je pa treba enakega denarja,
če hočemo dati delavcem vsaj minimum. Nezadovoljni
so samo demagogi, ki bi radi uganjali s podporami ko-
rupcijo kakor v DZ.

Opomba uredništva. Popolnoma pravilno so nastopili ti
trije zaupniki, ko so odklonili zahtevo, da bi položili mandate.
Mandator je dolžan delati po svoji vesti, ne pa po željah po-
sameznih volilcev. Pa tudi če bi vsi volilci brez razlike kričali
proti njemu, ker jim je kdo napačno razložil mandatorjevo
delovanje, bi ne bilo prav, če bi v takem trenutku takoj vrgli
puško v koruzo, namesto da počakajo, da volilci spoznajo
dejanski stan. Le s tako vztrajnostjo je mogoče izvesti pro-
gram in pokazati njegovo vrednost, drugače ne pridemo
nikdar iz neplodnega prerekanja za programe na papirju.
Pravico do volitev si je proletariati pridobil s prevelikimi
žrtvami, da bi si jo hotel dati tako osmešiti. Saj je vendar
znano, da zmaguje kapital pri volitvah vselej z obljubami,
kaj da bo vse storil za kmeta in delavca, kako da bo znižal
davke itd. Ali so dekalisti kdaj pozvali poslance, naj odložijo
svoj mandat, ker obljube niso držali? Pa da bi zdaj to za-
htevali od mandatorjev, ki so naredili to, kar so vsa leta ob-
ljubovali, namreč samopomoč po načelu progresivnih prispev-
kov! Smešno! Agitirajte proti progresiji, da vas bodo pri vo-
litvah bolj gotovo volili vsi bogati! Agitirajte proti samopo-
moči od kapitala, od države in sploh od zgoraj. Agitirajte
pridno in delajte pot za zmago Marksovega nauka — ne
boste pa odstavljali tistih, ki so dobili ljudsko zaupanje, pa
jim ga hočete vi z demagogijo trenutno vzeti!

Stavka kinematografov. V ponedeljek 12. marca so
stopili v stavko vzgojitelji mlade in stare mladine. Ker
je taka vzgoja v modernih časih za državo vitalnega
interesa, kajti brez nje bi se bilo bati, da zgube jetniš-
nice svojo zaposlenost, je pričakovati, da poseže vlada
z železno roko vmes. Stavke so namreč sploh prepo-
vedane v interesu javne varnosti in reda v državi, a
posebno še stavke vzgojiteljev! — A da govorimo
resno, stavka je izbruhnila radi prevelikih davkov. Last-
nikom pa ne gre za te davke, ki jih itak vse prevajajo
na rame senzacij željnih ljudi, da pa so to priliko po-
rabili za izvrstno reklamo. Kajti radi stavke govori vse
o kinematografih in tako se bo krog obiskovalcev
znatno povečal, par dni stavke se bo lastnikom prav
dobro izplačalo. Tudi gospoda zgoraj to dobro ve, kajti
če bi bil ta protest proti previsokim bremenom resen
in če bi bil navzgor nadležen, bi se ga z lahkoto otresli
— samo par novih koncesij bi bilo treba izdati, pa bi
bilo stavke konec.

Pri Dukiću v Trbovljah nameravajo uvesti nekakšno
premijo za nadurno delo, da se izognejo s tem plačevanju
50% poviška, kakor je po zakonu treba ga plačevati
in kakor je bilo to podjetje prisiljeno tudi za nazaj
plačati ta povišek s. Piršu, ki je radi tega odšel iz Tr-
bovelj. — Treba je pravočasno stati na straži, da ne
bodo nadurne premije začele vplivati tako, kakor znane
premije pri TPD!

16. marca — 2400 izvodov.

Ako piješ „BUDDHA“ čaj,
uživaš že na zemlji raj!

Najboljši čevljarški strojin kolo je edino le



GRITZNER
in ADLER

za dom, obrt in indu-
strijo v vseh opre-
mah. Istantam pletilni stroj
DUBIED.

Pouk v vozenju brezplačen. — 15 letna garancija.
Popravila se sprejmejo.
Nizke cene, tudi na obroke.
JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.



TO SO V OKUSU IN AROMI NAJFINEJŠE
KAVINE MEŠANICE.

V ZALOGI PRI:
ANTON FAZARINC, CELJE
IN
ANTON MOČNIK, CELJE.

ANTON ČOH, brivski salon
CELJE, Ljubljanska cesta št. 6.
In novo otvorjena podružnica v
Gospodski ulici št. 4 se priporoča.
Delavec poseben popust.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli
velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

NOVA
manufakturna in modna trgovina „Pri Golobu“
Celje, Narodni Dom.

Priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega blaga po konkurenčnih
cenah. Fabriško platno od Din 6.50 naprej; belo platno od Din 8.—
naprej; oksfort za srajce od Din 9.— naprej; druk od Din 10.—
platno za rjuhe od Din 25.— naprej; blago za moške obleke od
Din 75.— naprej; hlačovina od Din 30.— naprej; ševijot za ženske
obleke od Din 38.— naprej; volneno blago v vseh barvah od Din 55.—
naprej; moške srajce od Din 26.— naprej; moške spodnje hlače od
Din 20.— naprej; ženske srajce od Din 32.— naprej; ženske noga-
vice od Din 10.— naprej; moške nogavice od Din 8.— naprej; pavol-
nasti krepki za ženske obleke od Din 12.— naprej. — Velika izbira
svilenih robcev, nogavic, naglavnih robcev, brisač, odev, potrebnim
za šivilje in krojače, Lastna izdelava delavskega perila. Stranke iz
dežele in delavci dobijo poseben popust. Stranke pa, ki trgovine
osebno obiskati ne morejo, se jim na željo pošljejo vzorci. — Pri
naročilih sklicujte se na oglas v »Napejtu«.

Naročajte in širite
„Napejtu“!

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna
v raznih barvah, rokavice, noga-
vice, dokošenice, nahrbtniki za
šolarje in lovce, dežniki, kloti,
šifoni, žepni robc, palice, villice,
noži, škarje, potrebščine za ši-
vilje, krojače, čevljarje, brivce
edino le pri tvrdki

Josip Petelinc,
Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika
ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.